

Nr 414.

Av herr **Persson, Ivar, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om nöjesskatt.

Den nuvarande nöjesskatten grundar sig ursprungligen på en år 1919 avgiven Kungl. Maj:ts proposition nr 166, vari bl. a. föreslogs rätt för kommun att upptaga skatt å inom densamma anordnad nöjestillställning. Propositionen bifölls i denna del av riksdagen. Ett annat i samma proposition framlagt förslag om särskild avgift till staten, vid vissa offentliga nöjestillställningar avsågs däremot. Sedermera ha emellertid vid flera tillfällen yrkanden motionsvägen gjorts om att denna kommunala nöjesskatt borde helt förstatligas, dock utan att vinna riksdagens bifall.

I kungl. prop. nr 86 vid 1939 års riksdag föreslogs emellertid införandet av statlig nöjesskatt. Förslaget, som motiverades med statens behov av ökade inkomster, bifölls varjämte begärdes ytterligare utredning. På grundval av denna utredning beslöts vid 1940 års riksdag, att nöjesskatten skall fördelas med 50 % till staten och 50 % till vederbörande kommun.

I den vid årets riksdag framlagda propositionen nr 344 med förslag till förordning om nöjesskatt har samma fördelning bibehållits. Det torde enligt vår mening kunna övervägas, huruvida icke denna fördelningsgrund borde ändras så, att en större del tillfördes statskassan. Den avsevärda ökning, som den totala nöjesskatten fått och som vid förbättrade kommunikationsförhållanden ytterligare torde stiga, motiverar en sådan ändrad fördelning. Det skäl, som ursprungligen var anledning till den statliga nöjesskatten år 1939, nämligen statsverkets behov av ökade inkomster, torde vara ännu starkare nu. Samtidigt torde *knappast* motsvarande skäl kunna anföras till försvar för en eventuell ökning i kommunens samlade andel. Detta sammanhänger med den omständigheten, att nöjesskatten verkar mycket ojämnt kommunerna emellan, och ofta icke motsvaras av någon rimlig motprestation från det samhälles sida, som inom sitt område lyckats erhålla någon dylik skatteälla. Denna orättvisa är icke endast påtaglig de olika landsbygdskommunerna emellan, utan framträder i än högre grad vid jämförelse mellan städer eller andra större samhällen och den omkringliggande landsbygden. Inom dessa större samhällen torde huvudparten av de mera frekventerade nöjesetablissemangen vara förlagd, men en ganska stor del av de intäkter vederbörande samhälle erhåller i form av nöjesskatt härrör från avgifter, erlagda av den omkringliggande landsbygdens befolkning.

Enligt vår mening borde nöjesskatten helt förstatligas, men vi inse, att en sådan omändring icke kan ske utan föregående utredning. Det kan tänkas, att

vissa kommuner eller samhällen i förlitande på inkomst av nöjesskatt kunna ha bundit utgifter för närmaste framtiden i sociala eller kulturella välfärdsanordningar, vilkas fullföljande skulle försvåras genom ett helt och plötsligt borttagande av denna skatt. Å andra sidan måste sägas, att det knappast finns något rimligt försvar för att ett visst samhälle skall ha större möjligheter än ett annat att erbjuda sina innevånare större förmåner på grund av att man lyckats inom sina gränser hysa inkomstbringande nöjesföretag. Det mest bärande skälet för en viss kommunal andel i nöjesskatten är att därmed ersätta det besvär eller de uppoffringar, som från kommunens sida kunna tänkas vara ofrånkomliga genom uppbörd och redovisning av skatten till statsverket. Men detta torde kunna kompenseras med en avsevärt lägre andel än vad nu är fallet exempelvis 20 % av den totala skatten.

Om såsom vi föreslagit statens andel av intäkterna från nöjesskatten väsentligt ökas, uppstår frågan, huruvida de ökade inkomsterna i sin helhet skola inlevereras till statsverket eller användas till andra ändamål. Det bör i detta sammanhang erinras om att 1944 års nöjesskatteutredning föreslog, att 3 % av intäkterna från nöjesskatten skulle avsättas till en fond för teater- och kulturlivets främjande. Detta förslag har emellertid icke upptagits av chefen för finansdepartementet i här behandlade proposition.

Motionärerna anse att en större del av nöjesskatten, förslagsvis 30 %, bör användas till kulturella ändamål och till att skapa möjligheter för ett rikare nöjesliv genom lämpligare fritidssysselsättningar. Denna del av nöjesskatten borde därför överföras till en statens kulturfond, ur vilken anslag skulle kunna lämnas i främsta rummet till det frivilliga bildningsarbetet men även till andra liknande ändamål. Det är uppenbart, att de olika bildningsförbunden skulle kunna utträta åtskilligt mera i folkbildningens och folkuppfostrans tjänst, om ökat ekonomiskt stöd från det allmännas sida kom dem till del. Anslag ur kulturfonden skulle vidare kunna lämnas till inspelning av undervisningsfilmer för olika skolor. Det bör givetvis ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare bestämmelserna för bidrag ur denna fond, varvid bör iakttagas, att sådana kommuner, som icke ha inkomster av denna skatt, skola vid fördelning av dessa fondmedel erhålla förmånsrätt.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 344 med förslag till förordning om nöjesskatt och med beaktande av övriga i motionen framförda synpunkter måtte besluta, att 2 § nämnda förordning skall erhålla följande lydelse:

2 §.

Av nöjesskattens belopp skola 20 % behållas av den kommun,

inom vars område nöjeställningen äger rum, 50 % inlevereras till statsverket och 30 % avsätts till en fond, benämnd statens kulturfond, som enligt Kungl. Maj:ts bestämmande skall användas för att främja olika kulturella ändamål.

Stockholm den 31 oktober 1945.

Ivar Persson.

Gärda Svenson.

Gunnar Lodenius.